

LEGSECTOR BEZORGD

over trage omschakeling in EU

Ongeveer 10 procent van de Nederlandse leghennenbedrijven zal de omschakeling naar scharrel niet op tijd weten te maken. Maar in het buitenland zitten nog veel meer hennen in kooien. En Tsjechië is net aan de slag gegaan met de afgedankte Duitse batterijen. Wat betekent dit voor de Nederlandse eierafzet?

Koplopperspositie

De Nederlandse legsector loopt volgens het LEI voorop in innovatie en productie van kwalitatief goede scharreleieren.

Foto: Twan Wiermans

Naar verwachting zullen er op 1 januari 2012 nog aardig wat hennen in kooien zijn gehuisvest. Duitsland schakelde al per 2010 om, Nederland zal in 2012 grotendeels klaar zijn, maar veel andere landen zijn nog lang niet zover. In Frankrijk zit naar schatting nog zo'n 80 procent van de hennen in de kooi en in Spanje zijn het er nog meer; daar schakelde nog bijna niemand om. Nog 'dramatischer' is het in Tsjechië. "Tsjechië kocht massaal de batterijen van Duitsland op toen daar het kooiverbod (2010) inging, Naar verwachting zal zo'n 30 procent van de Europese bedrijven de hennen in 2012 nog in kooien houden. Het Landbouw Economisch Instituut van Wageningen UR en de Nederlandse Organisatie van Pluimveehouders (NOP) verwachten dat 10 procent van de Nederlandse bedrijven in 2012 niet voldoet aan de nieuwe welzijnseisen. Een gedeelte van deze kooi-bedrijven heeft financieel onvoldoende buffer kunnen vormen om de omschakeling naar scharrel te maken, volgens de Rabobank. De uitbraak van vogelgriep in 2003 heeft veel negatieve invloed gehad op de financiële positie van bedrijven, en niet alle bedrijven zijn daar alweer overheen. Een aantal bedrijven zit nog in de procedures voor een nieuwe milieu- en/of bouwvergunning en stuiten op bezwaren. En de bedrijven die willen omschakelen van kooi- naar Colony-huisvesting moeten wachten op goedkeuring van het legkippenbesluit door de Tweede Kamer voordat het Colony-systeem formeel erkend wordt. In de loop van dit jaar wordt een besluit verwacht over deze verrijkte kooien.

Controle EU

De Europese Unie laat de handhaving van het kooiverbod aan de lidstaten zelf over. In Nederland zal er naar verwachting, net als in Duitsland nu het geval is, geen gedoogbeleid zijn voor het produceren van kooieieren. Landen die het niet zo nauw nemen met het beleid kunnen door de EU op de vingers getikt worden, maar de vraag is of er daarna iets verandert. De kooieieren zorgen voor een concurrentievervalsing op de markt van industrie-eieren. En in slechte tijden zal de prijs van deze 'illegale' kooi-eieren ook de prijs van de scharreleieren naar beneden trekken. Veel scharreleieren die niet als tafelei verkocht kunnen worden, vinden de weg naar de industrie, waar het niet uitmaakt

of het een scharrelei is of niet. Dat de Zuid-Europese landen niet streng zullen handhaven en er valse concurrentie ontstaat, onderstreept ook Peter van Horne, econoom bij het LEI. Volgens hem loopt de Nederlandse legsector voorop in innovatie en productie van kwalitatief goede scharreleieren. Van deze koplopperspositie heeft de sector goed gebruik gemaakt toen Duitsland per december 2009 vrij plotseling een verbod op kooihuisvesting invoerde. Het gemiddelde bedrijfsinkomen was in dat jaar met 233.000 euro recordhoog. Dit blijkt uit een rapport dat het LEI in december 2010 publiceerde. Wel heeft de sector te maken met extra kosten voor dierrechten en mestafzet ten opzichte van concurrerende landen in Europa. In 2010 zal volgens het LEI het inkomen naar verwachting dalen naar 70.000 euro per bedrijf.

Volgens Europa

De beslissing om het houden van kippen in kooien per 2012 te verbieden, is al in 1999 genomen. Ver van tevoren dus. Dan is er alle tijd om daar rustig naar toe te werken, was destijds het argument. Nu is het bijna 2012 en kunnen we constateren dat een aantal landen niet bijster hard heeft gewerkt aan de introductie van alternatieve huisvesting. Wat gaat Europa straks doen tegen de overtreders van het kooiverbod? Esther de Lange, die namens het CDA in het Europese Parlement zit,

zegt er veel aan te hebben gedaan om het onderwerp hoger op de EU-agenda te krijgen. Zij stelde voor om eieren uit legbatterijen van de Europese markt te nemen. Of de Europese Commissie daarin meegaat, is nog de vraag. De Lange: "Kooieieren zijn per 2012 illegaal in Europa en de Commissie liet ons meermalen weten vast te willen houden aan deze datum. Daarom willen wij weten hoe de Commissie zal omgaan met overtreders." Er zijn diverse mogelijkheden. De Europese Commissie kan bijvoorbeeld boetes opleggen aan lidstaten die in gebreke blijven. Helaas zijn het dan niet de ondernemers die de boete krijgen, maar de lidstaat die in gebreke blijft. Een tweede mogelijkheid is om de batterijeieren niet te tolereren op de EU-markt. Hierdoor kunnen producenten de kooi-eieren alleen in eigen land kwijt. Ook het labelen van de eieren is een mogelijkheid, maar De Lange verwacht niet dat dit effect zal hebben. De verwachting is dat de Commissie later dit jaar komt met een voorstel voor handhaving. De Lange wil zich best achter een overgangsregeling scharen voor ondernemers die in 2012 net niet klaar zijn met omschakelen. "Maar dan moeten ze wel laten zien dat ze de omschakeling in gang hebben gezet. In Nederland is het bijvoorbeeld lang niet altijd onwil van de ondernemer; ruimtelijke ordening-procedures kunnen enorm lang duren", weet zij. <

Figuur 1

Naar verwachting zullen in Zuid-Europa na 2012 nog veel kippen in kooien gehouden worden.

Bron: PPE

